

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для самостійної роботи
з дисципліни „Планування і контроль на підприємстві”
для студентів напрямку навчання
0305 – «Економіка та підприємництво»

2012

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ
УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для самостійної роботи
з дисципліни „ Планування і контроль на підприємстві ”
для студентів напрямку навчання
0305 – «Економіка та підприємництво»

Затверджено
методичною радою
університету
протокол № ____ від _____

Харків, ХНАДУ, 2012

Укладачі: К.О. Горова
Д.А. Горовий

Кафедра економіки підприємства

ВСТУП

Планування як самостійна галузь знань та особлива сфера людської діяльності, являє собою сукупність систематизованих знань про закономірності формування і функціонування різних господарських систем.

Вивчення курсу «Планування і контроль на підприємстві» дає студенту теоретичні знання і практичні навички щодо здійснення процесу планування на підприємстві.

Навчальна дисципліна «Планування і контроль на підприємстві» відноситься до циклу нормативних дисциплін природничо-наукової та загальноекономічної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр з галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» зі спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства».

Метою викладання дисципліни є формування системи знань з методології розроблення перспективних і поточних планів у діяльності підприємства та контролю їх виконання.

Предметом даної навчальної дисципліни є процес планування і контролю діяльності підприємства.

Згідно мети, основні завдання дисципліни полягають у наступному: опанування форм, методів і процесу планування і контролю; вивчення структури і технології розроблення типових планів щодо економічного і соціального розвитку підприємства, складу показників і методики їх розрахунку, оптимізації виробничої програми.

Після вивчення дисципліни та виконання практичних занять, представлених в даних методичних вказівках, майбутній фахівець повинен вміти:

- розраховувати планові показники із застосуванням різних методів планування;
- складати план збуту продукції із застосуванням результатів маркетингових досліджень;
- складати план виробництва продукції підприємства;
- складати план-графік руху партії деталей і розраховувати планову тривалість технологічного циклу;
- складати план-графік замовлення матеріалів;

- визначати планову виробничу потужність цеху;
- розраховувати планову продуктивність праці персоналу підприємства;
- визначати плановий фонд оплати праці працівників;
- складати план собівартості продукції підприємства;
- складати фінансовий план підприємства;
- обирати оптимальну бізнес-стратегію в умовах невизначеності;
- складати план підготовки виробництва та освоєння нових виробів.

У подальшому отримані знання з дисципліни будуть використані при вивченні фахових дисциплін: стратегічне управління підприємством, економічна діагностика, управління проектами.

БЛОК ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ (РОЗДІЛ) №1. ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА І ЗБУТУ ПРОДУКЦІЇ

Змістовий модуль 1. Сутність планування та особливості його здійснення на підприємстві

Сутність планування. Предмет, об'єкт і методи дослідження. Фактори, що обумовлюють зростаючу роль науки планування в загальнополітичному, соціальному, економічному і культурному середовищі. Концепції планування: формальне, інкрементальне та системне планування. Планування як функція управління підприємством. Методи планових розрахунків.

Тестові завдання:

1. Ціль науки планування як складової економічної науки:
 - а) розробка календарного плану графіку виробничої діяльності підприємства;
 - б) визначення основних принципів розробки бізнес-плану підприємства;
 - в) описати, обґрунтувати та передбачити процес і явища дійсності;
 - г) визначення найімовірніших варіантів розвитку подій.
2. Формальне планування:
 - а) засноване на кількісних моделях, що вважаються точним відображенням проблеми;
 - б) засноване на людських знаннях, інтуїції, досвіді;
 - в) дає можливість досягнути взаємодії об'єкту планування з зовнішнім середовищем, враховуючи ризикованість невизначених ситуацій;
 - г) засноване на використанні даних про світову макроекономічну ситуацію.
3. Процес планування на підприємстві включає:

а) фазу постановки проблеми, фазу оцінювання альтернатив, фазу прийняття рішення, фазу реалізації рішення;

б) фазу постановки проблеми, фазу прийняття рішення, фазу реалізації рішення, фазу контролю за виконанням рішення;

в) фазу постановки проблеми, фазу пошуку альтернативних рішень, фазу оцінювання альтернатив, фазу прийняття рішення;

г) фазу постановки проблеми, фазу пошуку альтернативних рішень, фазу оцінювання альтернатив, фазу контролю за реалізацією альтернатив.

4. До кількісних методів планування відноситься:

а) експертний;

б) евристичний;

в) екстраполяційний;

г) немає вірної відповіді.

5. Методи планування в залежності від вихідної інформації для розрахунку планів розподіляються на:

а) ресурсний, цільовий;

б) кількісні, якісні;

в) статистичний, нормативний, факторний;

г) табличний, графічний, логіко-структурний.

Змістовий модуль 2. Система планів підприємства

Функціонування системи планів на підприємстві. Напрями планування: прогресивне, ретроградне, кругове планування. Принципи планування. Проблеми побудови ефективної системи планування на підприємстві. Різновиди планів та їх комплекси.

Тестові завдання:

1. План підприємства:

а) завчасно розроблена система заходів, що передбачає цілі, зміст, збалансовану взаємодію ресурсів, обсяг, методи, послідовність і строки виконання робіт по виробництву і реалізації продукції або наданню послуг;

- б) план-графік виробництва продукції або надання послуг;
- в) економічно обґрунтований перелік заходів, що необхідні для забезпечення стабільного довгострокового функціонування підприємства;
- г) обґрунтування поточної та довгострокової діяльності підприємства та окремих його підрозділів для забезпечення беззбитковості його функціонування.

2. Прогресивне планування:

- а) здійснюється, виходячи із планування підприємства, шляхом деталізації його показників зверху донизу по ієрархії;
- б) здійснюється від нижчих рівнів підприємства до вищих;
- в) здійснюється у два етапи: спочатку виробляється поточне планування за основними цілями (зверху-вниз), а потім розробляється кінцевий план на основі деталізованих планів (знизу-вгору);
- г) немає вірної відповіді.

3. Принцип єдності планування передбачає:

- а) планування в економічній організації повинно мати системний характер, здійснюється на координації та організації планової діяльності;
- б) підтримування безперебійності планової перспективи, взаємоузгодження довго-, середньо- та короткострокових планів, розроблені плани мають постійно змінювати один одного;
- в) надання планам і процесові планування здатності змінювати свій напрямок у зв'язку з виникненням непередбачених обставин;
- г) складання планів підприємства з таким ступенем точності, який тільки може бути сумісним з рівнем нестабільності функціонування підприємства.

4. Директивний план:

- а) має спрямовуючий, рекомендаційний характер;
- б) має обов'язковий характер для об'єкту планування;
- в) включає оперативно-календарний розподіл обов'язків;
- г) має стратегічний характер.

5. Найнижчу ступінь деталізації планових показників має:

- а) стратегічний план;
- б) бізнес-план;
- в) зведений план;
- г) генерально-цільовий план.

Змістовий модуль 3. Маркетингові дослідження, планування збуту і контролю продукції

Застосування маркетингових досліджень при плануванні збуту продукції. Види маркетингових досліджень. Методи портфельного аналізу. Складання плану збуту продукції. Планування обсягу реалізації продукції. Планування рекламної кампанії. Бюджет витрат на рекламну діяльність підприємства.

Тестові завдання:

1. За призначенням маркетингові дослідження підрозділяються на:

- а) тематичні, програмні, систематичні;
- б) пошукові, описові, пояснювальні, передбачальні;
- в) дослідження ринку, потреб споживачів, конкурентів;
- г) немає вірної відповіді.

2. Основне завдання плану збуту:

а) розробка та обґрунтування реальної збутової програми, яка охоплює найбільш суттєві аспекти ринку: ціноутворення, заходи щодо сприяння збуту, просування товарів на ринку, систему розподілу та постачання продукції;

б) планування каналів збуту продукції підприємства;

в) визначення найбільш ефективних способів просування товарів на ринку та вивчення ниші ринку;

г) немає вірної відповіді.

3. Тематичні маркетингові дослідження:

а) дослідження, які практикують для досягнення певної мети;

б) дослідження, спрямовані на одержання інформації з окремої теми, проблеми, що виникла;

в) дослідження, які проводять безперервно, щоб попереджувати проблеми або виявляти їх на ранніх стадіях;

г) дослідження, які дають інформацію про реакцію ринку на марку товару, ціну.

4. Ефективність реклами не можна оцінити за допомогою такого показника:

а) витрати на рекламу в розрахунку на одного покупця;

б) витрати на рекламу в розрахунку на одиницю обсягу збуту продукції;

в) обсяг продажів продукції підприємства;

г) немає вірної відповіді.

5. План обсягу продажів не включає:

а) дослідження кон'юнктури ринку;

б) планування асортименту;

в) планування ціни;

г) немає вірної відповіді.

Змістовий модуль 4. Виробництво продукції

Виробнича програма підприємства. Визначення виробничих можливостей підприємства. Послідовність розробки виробничої програми. Планування обсягів виробництва продукції у натуральному і вартісному вираженні. Планування товарної, валової, реалізованої та чистої продукції підприємства. Планування зміни залишків незавершеного виробництва. Визначення нормативної величини незавершеного виробництва в масовому, серійному та одиничному виробництві.

Тестові завдання:

1. Товарна продукція:

а) загальна вартість усіх видів готової продукції, напівфабрикатів, робіт і послуг виробничого характеру, призначених для продажу або реалізації різним споживачам;

б) вартість усієї виробленої в плановому періоді продукції, незалежно від ступеня її виготовлення;

в) продукція, яка відвантажується споживачеві, і за яку надійшли кошти на розрахунковий рахунок підприємства-постачальника або мають надійти у зазначений термін;

г) обсяг валової продукції незалежно від того, де вона буде використана, в межах підприємства, чи поза ним.

2. До складу незавершеного виробництва входять:

а) заготовки, деталі, закінчені вироби;

б) сировина, матеріали, напівфабрикати;

в) заготовки, деталі, комплекти, що підлягають подальшій обробці;

г) заготовки, деталі, комплекти, що підлягають реалізації споживачу.

3. Запаси готової продукції на початок планового періоду визначаються:

а) екстраполяційним методом;

б) балансовим методом;

в) за їх фактичної величини на кінець звітного періоду;

г) немає вірної відповіді.

4. Виробнича програма підприємства включає:

а) план виробництва продукції в натуральному вигляді;

б) план виробництва продукції у вартісному вигляді;

в) план виробництва продукції у натуральному та вартісному вигляді;

г) немає вірної відповіді.

5. Величина запасу готової продукції на кінець планового періоду визначається:

а) за фактичним залишком готової продукції на кінець планового періоду;

- б) виходячи із терміну зберігання продукції на складі і тривалості планового періоду;
- в) виходячи з обсягу поставок підприємства;
- г) немає вірної відповіді.

Змістовий модуль 5. Оперативно-календарне планування і контроль

Зміст і завдання оперативно-календарного планування. Календарне планування і диспетчерське регулювання. Міжцехове та внутрішньоцехове планування. Врахування ритмічності і рівномірності виробництва в процесі планування. Оцінка рівномірності і ритмічності виробництва. Особливості оперативно-календарного планування на підприємствах одиничного, серійного та масового виробництва.

Тестові завдання:

1. До складу оперативно-календарного планування входять:
 - а) календарне планування, диспетчерське регулювання;
 - б) календарне планування, оперативне регулювання;
 - в) диспетчерське регулювання, поточне планування;
 - г) немає вірної відповіді

2. Календарне планування:
 - а) деталізація річної виробничої програми підприємства за строками запуску-випуску кожного виду продукції і за виконавцями – в основних виробничих підрозділах першого рівня (заводах виробничого об'єднання або цехах), а в середині – на виробничих дільницях та робочих місцях;
 - б) процес, який забезпечує оперативне регулювання процесу виробництва шляхом систематичного обліку та контролю за виконанням змінно-добових завдань, поточної підготовки виробництва, оперативного усунення недоліків і відхилень, що виникають;
 - в) охоплює встановлення цехам взаємозв'язаних виробничих завдань, розроблених за даними виробничої програми підприємства,

і забезпечення узгодженості в роботі цехів з виконання цієї програми;

г) забезпечує розроблення виробничих програм і планів-графіків для виробничих дільниць, ліній, робочих місць; складання планових завдань на місяць і коротші відрізки часу (декаду, тиждень, добу, зміну); контроль за виконанням планових завдань; координацію роботи пов'язаних дільниць, ліній, робочих місць; регулювання роботи допоміжних служб цеху щодо забезпечення основного виробництва.

3. Завданням оперативно-календарного планування є:

а) доведення виробничих завдань на основі розроблених планів-графіків до підрозділів, виробничих дільниць і робочих місць;

б) поточна координація роботи спряжених цехів, дільниць і робочих місць у процесі виконання завдання;

в) забезпечення злагодженої роботи всіх підрозділів підприємства, рівномірного виконання плану виробництва продукції у встановленому обсязі й номенклатурі з найкращим використанням виробничих ресурсів;

г) деталізація річної виробничої програми підприємства за строками запуску-випуску кожного виду продукції і за виконавцями – в основних виробничих підрозділах першого рівня.

4. Рівномірне виробництво:

а) виробництво у рівні проміжки часу однакового обсягу продукції на всіх стадіях виробничого процесу;

б) виробництво продукції відповідно до плану графіка;

в) виробництво продукції рівномірно у часі;

г) забезпечує рівномірність плану-графіку виробництва продукції.

5. Оцінка рівномірності та ритмічності проводиться за допомогою:

а) подекадного методу;

б) коефіцієнту декадності;

в) коефіцієнту ритмічного випуску;

г) немає вірної відповіді.

Задачі для самостійного розв'язку

Задача 1. На основі вихідних даних (табл. 1) визначити плановий обсяг виробництва продукції в 2013 році, використовуючи екстраполяційний метод, а саме абсолютні та відносні показники ряду динаміки.

Таблиця 1 – Вихідні дані для виконання задачі 1

Обсяг виробництва продукції, од.								
2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
135	144	137	152	160	180	179	194	205

Задача 2. Підприємство випускає 3 види продукції. В табл. 2 наведені дані щодо обсягу реалізації продукції за 2 останні роки, частку ринку підприємства та його головного конкурента.

Таблиця 2 – Вихідні дані для виконання задачі 2

Продукція	Обсяг реалізації в 2011 р., од.	Обсяг реалізації в 2012 р. од.	Часка ринку підприємства, %	Частка ринку головного конкурента, %
А	100	150	15	35
Б	200	160	30	25
В	350	400	45	22

Побудувати матрицю Бостонської консалтингової групи і сформулювати продуктову стратегію підприємства

Задача 3. Підприємство випускає три види продукції А, Б і В. Виробництво продукції серійне. Крім того підприємством було надано послуг стороннім організаціям на суму 300 тис. грн. Розробити план виробництва продукції в натуральному і грошовому вигляді, обчислити обсяг товарної продукції, якщо відомо, що:

- обсяг поставок А – 100 тис.од., Б – 30 тис. од., В – 200 тис.од.

- середній термін зберігання продукції на складі А – 3 дні, Б – 5 днів, В – 10 днів.
- запаси готової продукції на початок періоду А – 20 тис.од., Б – 3 тис.од., В – 17 тис.од.
- ціна одиниці продукції А – 50 грн., Б – 30 грн., В – 10 грн.

Задача 4. Оцінити ритмічність і рівномірність виробництва за допомогою подекадного методу та коефіцієнта рівномірності на основі вихідних даних (табл. 3).

Таблиця 3 – Вихідні дані для виконання задачі 4

Декада	Плановий обсяг виробництва, од.	Фактичний обсяг виробництва, од.	Кількість робочих днів у декаді
1	10	8	6
2	20	25	8
3	15	13	7

БЛОК ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ (РОЗДІЛ) №2. ПЛАНУВАННЯ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Змістовий модуль 6. Матеріально-технічне забезпечення виробництва

Зміст планування матеріально-технічного забезпечення та послідовність його розробки. Матеріальний баланс підприємства. Транзитна та складська форми матеріально-технічного забезпечення. Планування потреби в матеріальних ресурсах: в матеріалах, в обладнанні, в паливі, в енергії. Планування запасів. Види запасів на підприємстві. Здійснення управління запасами на підприємстві. Системи управління запасами. Особливості визначення потреби цехів у матеріальних ресурсах в різних типах виробництва.

Тестові завдання:

1. Матеріально-технічне забезпечення:

а) вид комерційної діяльності щодо забезпечення матеріально-технічними ресурсами процесу виробництва, здійснюваної, як правило, до початку виробництва;

б) планування залишку запасів на складі підприємства;

в) включає складання плану-гафіку замовлення матеріалів, планування виробничої потужності, планування персоналу та оплати праці;

г) вид комерційної діяльності щодо забезпечення матеріально-технічними та фінансовими ресурсами процесу виробництва, здійснюваної, як правило, до початку виробництва.

2. Транзитна форма матеріально-технічного забезпечення передбачає, що:

а) ресурси постачаються на підприємство відділом постачання;

б) ресурси постачаються споживачу безпосередньо від виробника;

в) ресурси постачаються на підприємство через посередників;

г) ресурси постачаються споживачу у вигляді державних дотацій.

3. Планування потреби в матеріальних ресурсах методом прямого розрахунку:

а) здійснюється відповідно до виробничої програми на плановий період при встановлених нормах витрат сировини і матеріалів;

б) здійснюється на основі аналізу використання матеріалів в минулих періодах;

в) здійснюється відповідно до потреби в матеріальних ресурсах в базовому періоді й коригується в залежності від зміни виробничої програми та зниження норм витрат матеріалів;

г) передбачає, що матеріальні витрати за допомогою відповідних коефіцієнтів прирівнюються до виробів, що мають обґрунтовані норми витрат матеріалів.

4. До запасів належать:

а) незавершене виробництво, виробничі запаси, готова продукція, виробниче обладнання;

- б) незавершене виробництво, виробничі запаси, готова продукція, товари;
- в) основні та оборотні кошти підприємства;
- г) незавершене виробництво, виробничі запаси, готова продукція, реалізована продукція.

5. Поточний запас:

- а) гарантує безперервність виробництва у випадках відхилень від прийнятих інтервалів поставок;
- б) призначений для безперервного забезпечення виробництва в період між двома поставками матеріалів;
- в) це час на підготовчі операції із виробничими запасами до можливого їх використання в технологічному процесі;
- г) необхідний на час підготовки доставлених на підприємство матеріалів для виробничого споживання.

Змістовий модуль 7. Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю

Виробнича потужність підприємства. Проектна, поточна та резервна виробнича потужність. Послідовність планування виробничої потужності підприємства. Стратегічне планування виробничої потужності. Концепції планування виробничої потужності: концепція ефекту масштабу виробництва, концепція використання властивостей кривої зростання продуктивності; концепція ефекту економії, обумовленого зростанням продуктивності й масштабу виробництва, концепція фокусування потужностей, концепція гнучкості виробничих потужностей.

Тестові завдання:

1. Виробнича потужність підприємства:

- а) це середній випуск продукції необхідної якості в передбаченій номенклатурі за звітний період при повному завантаженні обладнання та виробничих площ у прийнятому режимі роботи з урахуванням застосування передової технології, організації виробництва і праці;

- б) сукупність виробничого обладнання підприємства;
- в) це максимально можливий випуск продукції необхідної якості в передбаченій номенклатурі за певний час при повному завантаженні обладнання та виробничих площ у прийнятому режимі роботи з урахуванням застосування передової технології, організації виробництва і праці;
- г) первісна вартість основних фондів, що використовуються в основній діяльності підприємства.

2. Проектна виробнича потужність:

- а) фактично досягнута потужність;
- б) для покриття «пікових» навантажень у деяких галузях;
- в) максимально можлива виробнича потужність;
- г) визначається у процесі проектування.

3. Концепція ефекту масштабу виробництва:

а) передбачає, що протягом того як підприємство випускає все більший обсяг продукції, воно накопичує досвід найбільш ефективних методів виробництва, завдяки чому в змозі скорочувати витрати виробництва на цілком передбачуваній основі;

б) передбачає, що підприємства працюють із найбільшою ефективністю в тому випадку, якщо вони націлені на виконання обмеженої кількості конкретних виробничих завдань;

в) передбачає, що при збільшенні обсягів виробництва скорочуються витрати на одиницю продукції, однак на певному етапі росту підприємство стає занадто великим і спостерігається негативний ефект, пов'язаний з масштабами виробництва;

г) означає здатність підприємства швидко збільшувати або зменшувати обсяг виробництва або переводити потужності з випуску однієї продукції на випуск інших товарів.

4. Резервна виробнича потужність:

- а) потужність, якої має досягти підприємство у плановому році;
- б) створюється для покриття «пікових» навантажень у деяких галузях;
- в) мінімально можлива виробнича потужність;
- г) визначається у процесі проектування.

5. Концепція фокусування потужностей:

а) передбачає, що протягом того як підприємство випускає все більший обсяг продукції, воно накопичує досвід найбільш ефективних методів виробництва, завдяки чому в змозі скорочувати витрати виробництва на цілком передбачуваній основі;

б) передбачає, що підприємства працюють із найбільшою ефективністю в тому випадку, якщо вони націлені на виконання обмеженої кількості конкретних виробничих завдань;

в) передбачає, що при збільшенні обсягів виробництва скорочуються витрати на одиницю продукції, однак на певному етапі росту підприємство стає занадто великим і спостерігається негативний ефект, пов'язаний з масштабами виробництва;

г) означає здатність підприємства швидко збільшувати або зменшувати обсяг виробництва або переводити потужності з випуску однієї продукції на випуск інших товарів.

Змістовий модуль 8. Персонал і оплата праці

Персонал підприємства. Кадрове планування на підприємстві. Штатний розпис. Кадрова політика. Явочна, облікова та середньооблікова чисельність персоналу. Методи планування чисельності персоналу. Планування чисельності основних робітників, допоміжних робітників, спеціалістів, учнів. Планування робочого часу. Бюджет робочого часу одного працівника. Корисний фонд робочого часу працівника. Планування продуктивності праці. Планування фонду оплати праці. Місячний, денний та годинний фонд оплати праці.

Тестові завдання:

1. Показники оцінки продуктивності праці:

- а) трудомісткість, фонд робочого часу;
- б) трудомісткість, виробіток;
- в) коефіцієнт виконання норм, виробіток;
- г) немає вірної відповіді.

2. Планування чисельності працівників методом екстраполяції:

- а) здійснюється з використанням планової виробничої програми і планового рівня продуктивності праці;
- б) здійснюється на основі динаміки чисельності персоналу у минулих періодах;
- в) передбачає використання індексів продуктивності праці та зростання обсягу виробництва продукції у плановому році;
- г) передбачає розрахунок за кожною категорією працівників.

3. Плановий фонд оплати праці складається:

- а) з фонду основної та фонду додаткової заробітної плати;
- б) з фонду основної та фонду додаткової заробітної плати, а також інших заохочувальних і компенсаційних виплат;
- в) з фонду погодинної та відрядної оплати праці;
- г) з фонду оплати праці основних та допоміжних працівників.

4. Метод планування чисельності робітників коригуванням базової чисельності:

- а) здійснюється з використанням планової виробничої програми і планового рівня продуктивності праці;
- б) здійснюється на основі динаміки чисельності персоналу у минулих періодах;
- в) передбачає використання індексів продуктивності праці та зростання обсягу виробництва продукції у плановому році;
- г) передбачає розрахунок за кожною категорією працівників.

5. Планування чисельності працівників деталізованим методом:

- а) здійснюється з використанням планової виробничої програми і планового рівня продуктивності праці;
- б) здійснюється на основі динаміки чисельності персоналу у минулих періодах;
- в) передбачає використання індексів продуктивності праці та зростання обсягу виробництва продукції у плановому році;
- г) передбачає розрахунок за кожною категорією працівників.

Змістовий модуль 9. Виробнича інфраструктура

Особливості функціонування та планування підрозділів виробничої інфраструктури. Планування забезпечення підприємства технологічним оснащенням. План роботи інструментального цеху. Планування діяльності ремонтного виробництва. Складання кошторису витрат на ремонт однієї одиниці ремонтної складності. Планування енергозабезпечення підприємства. Планування транспортного обслуговування виробництва. Схема вантажопотоків підприємства.

Тестові завдання:

1. Виробнича інфраструктура – це:

- а) сукупність підрозділів, які беруть участь у створенні профільної (основної) продукції;
- б) сукупність підрозділів, які беруть участь у створенні непрофільної продукції;
- в) сукупність підрозділів, які прямо не беруть участі у створенні профільної (основної) продукції, але своєю діяльністю створюють необхідні умови для успішного функціонування основних виробничих цехів;
- г) немає вірної відповіді.

2. Інструментальне господарство – це:

- а) сукупність внутрішньо-виробничих підрозділів підприємства, які займаються придбанням, проектуванням, виготовленням, відновленням і ремонтом технологічної оснастки, її обліком, зберіганням і видачею на робочі місця;
- б) сукупність контрагентів підприємства, які займаються придбанням, проектуванням, виготовленням, відновленням і ремонтом технологічної оснастки, її обліком, зберіганням і видачею на робочі місця;
- в) сукупність внутрішньо-виробничих підрозділів підприємства, які займаються обслуговуванням основної діяльності підприємства;

г) немає вірної відповіді.

3. Залежно від масштабів виробництва підприємства застосовують три форми організації ремонтно-полфілактичних робіт:

- а) масову, серійну, одиничну;
- б) централізовану, децентралізовану, змішану;
- в) масштабну, локальну;
- г) немає вірної відповіді.

4. Уся сукупність транспортних операцій на підприємстві здійснюється за допомогою взаємопов'язаних видів транспорту:

- а) цехового, заводського;
- б) зовнішнього, міжцехового, внутрішньоцехового;
- в) міського, заводського, ціхового;
- г) приватного, державного.

5. Міжцеховий транспорт:

- а) забезпечує зв'язок підприємства з приймальними пунктами транспорту загального користування;
- б) використовується для перевезення вантажів на території підприємства;
- в) здійснює загальноцехові і міжопераційні перевезення;
- г) немає вірної відповіді.

Задачі для самостійного розв'язку

Задача 1. Виробнича програма підприємства 150 тис.од., середня годинна тарифна ставка 11,7 грн.

Трудомісткість виготовлення одиниці продукції 0,45 год. Премії за виконання виробничих завдань – 30%; доплати за роботу у нічний час – 0,2 тарифної ставки 3-го розряду за одну годину роботи у нічний час; доплати бригадирам за керівництво бригадою – 0,21% до нормованої заробітної плати з премією; доплати за скорочений робочий день і за перерви в роботі, передбачені законодавством – 0,1 % до нормованої заробітної плати з премією; середня тривалість чергових і додаткових відпусток – 26,5 днів.

Підприємство працює 250 днів у 2 зміни (2 години роботи у нічний час). Годинна тарифна ставка робітника третього розряду дорівнює 7,6 грн.

Розрахувати річний фонд оплати праці основних робітників та їх середню заробітну плату.

Задача 2. Чисельність працівників у базовому році становила 200 осіб. В базовому році було досягнуто обсяг виробництва у розмірі 1200 од. продукції, який заплановано збільшити на 700 од. у плановому році. Завдяки поліпшенню організації праці та впровадження провідних технологій у виробництво у плановому році очікується підвистити продуктивність праці на 17% порівняно з базовим. Розрахувати планову чисельність працівників підприємства.

Задача 3. Виробнича програма підприємства на III квартал становить 300 од. продукції. Витрати матеріалів на одиницю продукції становлять 3 кг. Транспортно-заготівельні витрати становлять 450 грн. Ціна кг матеріалів становить 22 грн. Частка витрат на утримання матеріалу становить 14% в його ціні. Розрахувати оптимальний розмір партії замовлення, побудувати графік замовлення матеріалу (по осі X дні кварталу, по осі Y залишок матеріалу на складі). Режим роботи підприємства безперервний.

Задача 4. Виробнича програма підприємства на червень становить 400 од. продукції. Витрати матеріалів на одиницю продукції становлять 2 кг. Період між двома поставками матеріалів – 11 днів. Відомо, що минулого місяця постачальник затримав поставку на 2 і 4 дні. Перед використанням матеріалу у виробництві він потребує сортування, що триває 1 день, та термічної обробки, що триває 2 дні. Залишок матеріалу на початок місяця становить 23 кг. Скласти графік замовлення матеріалу (по осі X дні місяця, по осі Y залишок матеріалу на складі). Режим роботи підприємства – 5 днів на тиждень.

БЛОК ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ (РОЗДІЛ) №3 ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСІВ І РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Змістовий модуль 10. Витрати виробництва

Мета та завдання розробки плану собівартості продукції. Порядок планування витрат підприємства. Розрахунок собівартості одиниці продукції. Методи загальної, позамовної та попроцесної калькуляції. Планування розподілу загальновиробничих витрат між виробничими підрозділами. Планування собівартості реалізованої продукції. Планування зведеного кошторису витрат на виробництво.

Тестові завдання:

1. Ціль планування собівартості – це...

- а) процес визначення цілей, які підприємство передбачає досягти за певний період;
- б) наукове обґрунтування програми розвитку підприємства;
- в) максимальне задоволення потреб споживачів у високоякісній продукції;
- г) економічно обґрунтоване визначення величини витрат, необхідних у плановому періоді для виробництва кожного виду і всієї промислової продукції підприємства, яка відповідає вимогам щодо якості.

2. Собівартість продукції – це:

- а) сукупність витрат на виробництво продукції;
- б) виражені в грошовій формі витрати на споживані під час виготовлення продукції засоби виробництва, оплату праці робітників, послуги інших підприємств, витрати на реалізації продукції, не включаючи витрати на управління й обслуговування виробництва;
- в) виражені в грошовій формі витрати на споживані під час виготовлення продукції засоби виробництва, оплату праці робітників, послуги інших підприємств, витрати на реалізацію

продукції, а також витрати на управління й обслуговування виробництва;

г) немає вірної відповіді.

3. Метод загальної калькуляції:

а) застосовують тоді, коли об'єктом калькулювання й обліку є окреме індивідуальне замовлення, окремий контракт або партія продукції, яка складається з ідентичних зразків, що проходять однаковий технологічний процес виготовлення;

б) передбачає групування витрат за виробничими процесами або підрозділами за основними статтями витрат, які охоплюють вартість матеріальних і трудових ресурсів та загальновиробничих витрат;

в) передбачає розподіл як змінних, так і постійних витрат на одиницю продукції;

г) немає вірної відповіді.

4. Кошторис витрат – це:

а) виражені в грошовій формі витрати на споживані під час виготовлення продукції засоби виробництва, оплату праці робітників, послуги інших підприємств, витрати на реалізації продукції, а також витрати на управління й обслуговування виробництва;

б) норми затрат праці, розрахунки чисельності та професійного складу робітників;

в) зведений план усіх витрат підприємства на плановий період виробничо-фінансової діяльності;

г) немає вірної відповіді.

5. До матеріальних витрат підприємства не належать:

а) витрати на сировину;

б) витрати на паливо;

в) витрати на електроенергію;

г) амортизаційні відрахування.

Змістовий модуль 11. Фінансове планування і контроль на підприємстві

Завдання і зміст фінансового плану. Планування власних та залучених джерел фінансування. Методи, що використовуються у процесі фінансового планування. Структура фінансового плану підприємства. Оперативний фінансовий план. Бюджетування. Планування валового, операційного та чистого прибутку. Аналіз «витрати – обсяг – прибуток». Планування беззбиткового рівня виробництва продукції. Планування рентабельності.

Тестові завдання:

1. Фінансування – це:

- а) залучення необхідних коштів для покриття потреби підприємства в основному й оборотному капіталі;
- б) матеріальні активи, що утримують для подальшого продажу, перебувають у процесі виробництва;
- в) економічна категорія, що характеризує ефективність трудових витрат і показує здатність праці створювати за одиницю часу певну кількість матеріальних благ;
- г) визначення оптимальної потреби підприємства в матеріальних ресурсах для здійснення виробничо-господарської і комерційної діяльності.

2. Відповідно до джерел коштів фінансування поділяється на:

- а) централізоване і децентралізоване;
- б) номінальне і корисне;
- в) внутрішнє та зовнішнє;
- г) основне і допоміжне.

3. Операційна діяльність – це:

- а) вкладення капіталу (грошей) у підприємницьку діяльність для одержання прибутку;
- б) основна діяльність підприємства, пов'язана з виробництвом і реалізацією продукції;

- в) діяльність, яка приводить до змін розміру та складу власного та позикового капіталу підприємства;
- г) немає вірної відповіді.

4. Оперативне фінансове планування не включає:

- а) платіжний календар;
- б) податковий план;
- в) баланс доходів та видатків;
- г) немає вірної відповіді.

5. Плановий фінансовий результат від операційної діяльності визначають:

- а) відрахуванням із валового прибутку адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат;
- б) як різницю між прибутком до оподаткування й податком на прибуток;
- в) вирахуванням з доходу (виручки) від реалізації продукції відповідних податків, зборів, знижок тощо (податок на додану вартість, акцизний збір, інші збори або податки з обороту, інші вирахування з доходу – знижки, повернення продукції тощо);
- г) як різницю між чистим доходом (виручкою) від реалізації продукції (послуг) і собівартістю реалізованої продукції.

Змістовий модуль 12. Бізнес-планування

Призначення бізнес-плану, його склад і технологія розроблення. Послідовність розроблення бізнес-плану. Оцінювання середовища для бізнесу та формування власної ринкової позиції. Планування виробництва продукції та його ресурсного забезпечення. Фінансове обґрунтування та оцінка ризиків.

Тестові завдання:

- 1. Бізнес-план складається з таких головних розділів:
 - а) резюме, опис підприємства й галузі, опис продукту (послуги);

- б) план маркетингу, план виробництва, організаційний, фінансовий плани;
- в) ризики та гарантії, додатки;
- г) все перераховане вище.

2. Яка з перерахованих функцій не є функцією бізнес-плану?

- а) оцінка бізнесу;
- б) організатор контролю;
- в) розробка нових видів діяльності;
- г) визначення джерел фінансування.

3. Бізнес-план є:

- а) складовою частиною стратегічного плану;
- б) складовою частиною фінансового плану;
- в) складовою частиною плану інвестицій;
- г) немає правильної відповіді.

4. Бізнес-план може розроблятися з метою:

- а) моделювання системи керування фірмою;
- б) обґрунтування розширення каналів збуту продукції;
- в) подання у місцеві органи влади;
- г) залучення позикового капіталу.

5. Бізнес-план – це:

- а) модель підприємства в майбутньому;
- б) план економічного й соціального розвитку підприємства;
- в) техніко-економічне обґрунтування діяльності підприємства;
- г) документ, що містить систему заходів і дій, направлених на отримання прибутку внаслідок реалізації підприємницького проекту.

Змістовий модуль 13. Планування і контроль оновлення продукції

Дослідження ринку перед розробленням та впровадженням нової продукції. Види нових товарів. Життєвий цикл товару на ринку. Формування планів оновлення продукції, їхній склад і

завдання. Планові розрахунки ефективності оновлення продукції. Планування витрат на підготовку й освоєння виробництва нової продукції.

Тестові завдання:

1. Етапи життєвого циклу продукції:
 - а) впровадження, зростання;
 - б) зрілість, старіння;
 - в) все перераховане вище;
 - г) немає правильної відповіді.

2. Виріб, що виготовляється вперше, модернізований виріб, що отримав нову якісну характеристику, – це:
 - а) енергія;
 - б) матеріал;
 - в) сировина;
 - г) немає правильної відповіді.

3. План оновлення продукції складається на основі:
 - а) завдань стратегічного плану;
 - б) звіту з фінансових результатів;
 - в) прогнозування матеріальних потреб підприємства;
 - г) первинних документів та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання.

4. Які з наведених нижче розділів плану оновлення продукції зайві?
 - а) якісні й структурні зміни портфеля продукції підприємства;
 - б) виробництво і реалізація продукції;
 - в) екстраполяція сукупного впливу окремих факторів;
 - г) персонал і оплата праці.

5. Основні завдання забезпечення потреб у новій продукції високого технічного рівня та якості, конкурентоспроможної на внутрішньому і зовнішньому ринках, забезпечення та підвищення

конкурентоспроможності продукції підприємства вирішуються у процесі:

- а) розробки планових нормативів;
- б) прогнозування номенклатури і обсягів виробництва;
- в) бухгалтерського обліку на підприємстві;
- г) розробки та впровадження продукції.

Змістовий модуль 14. Організаційно-технічний розвиток

Технічний та організаційний розвиток як складова інноваційних процесів і спосіб досягнення стратегічних цілей підприємства. Планування технічного та організаційного розвитку підприємства. Розділи плану організаційно-технічного розвитку. Методи та показники оцінки ефективності організаційно-технічних заходів. Планування реалізації проектів організаційно-технічного розвитку підприємства. Оцінювання результатів реалізації плану організаційно-технічного розвитку підприємства.

Тестові завдання:

1. Планування організаційно-технічного розвитку базується на принципах:

- а) наявності матеріально-технічних ресурсів;
- б) трудомісткості виготовлення одиниці продукції;
- в) кількісних, якісних і ресурсозабезпечуючих завдань;
- г) цілеспрямованості, високого наукового рівня, комплексності, безперервності.

2. Принцип цілеспрямованості означає, що:

- а) план підприємства повинен бути направлений на досягнення високих кінцевих результатів;
- б) до плану мають бути внесені заходи, що відповідають сучасному рівню розвитку науки і техніки;
- в) всі підрозділи підприємства повинні бути охоплені усіма напрямками розвитку науки і техніки;
- г) необхідно забезпечувати взаємозв'язок стратегічних і поточних планів.

3. Принцип високого наукового рівня припускає, що:

- а) план підприємства повинен бути направлений на досягнення високих кінцевих результатів;
- б) до плану мають бути внесені заходи, що відповідають сучасному рівню розвитку науки і техніки;
- в) всі підрозділи підприємства повинні бути охопленими усіма напрямками розвитку науки і техніки;
- г) необхідно забезпечувати взаємозв'язок стратегічних і поточних планів.

4. Принцип комплексності означає, що:

- а) план підприємства повинен бути направлений на досягнення високих кінцевих результатів;
- б) до плану мають бути внесені заходи, що відповідають сучасному рівню розвитку науки і техніки;
- в) всі підрозділи підприємства повинні бути охопленими усіма напрямками розвитку науки і техніки;
- г) необхідно забезпечувати взаємозв'язок стратегічних і поточних планів.

5. Принцип безперервності обумовлює:

- а) направлення плану підприємства на досягнення високих кінцевих результатів;
- б) внесення заходів, що відповідають сучасному рівню розвитку науки і техніки;
- в) охоплення усіх підрозділів підприємства усіма напрямками розвитку науки і техніки;
- г) забезпечення взаємозв'язку стратегічних і поточних планів.

Задачі для самостійного розв'язку

Задача 1. Для створення фірми власники вкладають у статутний фонд капітал у розмірі 200000 грн. Фірма планує виготовляти і продавати за рік 10 000 пар взуття за ціною 880 грн. за пару (без НДС). Заробітна плата управлінського персоналу буде складати 180000 грн. за рік, а робітників – 550000 грн. за рік.

Вартість сировини для виробництва однієї пари взуття становитиме 320 грн. Для відкриття фірми необхідно залучити інвестиції на суму 900000 грн. Це пов'язано з тим, що вартість необхідного приміщення складає 400000 грн. (корисний термін служби 40 років), вартість устаткування – 500000 грн. (термін служби 5 років). Банк, який обслуговуватиме фірму готовий надати довготерміновий кредит у розмірі 720000 грн. на таких умовах:

1) фінансування будинку здійснюється за рахунок позички під нерухомість на суму 400000 грн. Процентна ставка на цю позику складає 18 % річних і виплачується наприкінці року. Позика повинна бути погашена протягом 20 років, а кожен платіж здійснюється наприкінці року;

2) устаткування фінансується позикою на суму 300000 грн. Процентна ставка на цю позику складає 18 % і виплачується наприкінці року. Позика повинна бути погашена протягом 5 років, кожен платіж здійснюється наприкінці року;

3) інші 20000 грн. призначені для придбання сировини та виплати заробітної плати. Ці кошти є короткотермівовою позичкою і надаються фірмі на один рік. Вся сума короткотермінового кредиту та 18 % річних повинні бути погашені наприкінці року.

Скласти баланс на початок і кінець періоду, звіт про фінансові результати та звіт про рух грошових коштів, якщо будинок та обладнання фірма придбала до початку звітного року, а сировину у звітному році.

Задача 2. Власний капітал фірми складає 122000 грн. При цьому 121900 грн. знаходяться на рахунку в банку, а решта – в касі. Фірма придбала обладнання на суму 150000 грн., взявши довготермінову позику в банку (на 10 років), термін служби обладнання 10 років під 20% річних. Протягом року були здійснені наступні операції:

- фірма придбала товари на суму 157000 грн. на умовах оплати 145000 грн. одразу та решти наступного року;

- фірма продає товари, вартість придбання яких складає суму 140000 грн., за 178000 грн. на умовах негайної оплати 157000 грн, а решту – через один місяць.

Оплата праці працівників за рік склала 90000 грн.

Скласти баланс на початок і кінець періоду, звіт про фінансові результати та звіт про рух грошових коштів.

Задача 3. Підприємство спеціалізується на виготовленні продукції А. Воно з'явилося на ринку нещодавно і має незначну частку ринку. В середньому на місяць реалізується 2 тис. одиниць продукції А, хоча виробнича потужність дозволяє збільшити випуск продукції майже удвічі. Ціна одиниці продукції становить 800 грн. Прямі матеріальні витрати на виготовлення одиниці продукції складають 250 грн., прямі витрати на оплату праці – 160 грн., інші прямі витрати – 80 грн., постійні загальновиробничі витрати – 120 грн., постійні адміністративні витрати – 80 грн.

Новий споживач продукції підприємства пропонує заключити контракт на постачання продукції А в обсязі 700 одиниць за ціною 620 грн. за одиницю.

Обґрунтувати доцільність прийняття чи відмови від запропонованого замовлення. Як має діяти підприємство у випадку, якщо його виробнича потужність складає лише 2000 одиниць продукції?

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література:

1. Анискин Ю. П. Планирование и контроллинг : учебник / Ю. П. Анискин, А. М. Павлова. – М. : Омега-Л., 2003. – 280 с.
2. Афилов Э. А. Планирование на предприятии : учеб. пособие / Афилов Э. А. – Мн. : Высш. шк., 2001. – 285 с.
3. Горемыкин В. А. Планирование на предприятии / Горемыкин В. А., Бугулов Э. Р., Богомоллов А. Ю. – М. : Информ.-издат. дом. «Филинь», 2004. – 520 с.
4. Грант С. Ефективне управління збутом / Грант С. – Д. : Баланс-Клуб, 2002. – 192 с.
5. Гриньова В. М. Фінанси підприємств / В. М. Гриньова, В. О. Коюда. – К. : Знання-Прес, 2004. – 424 с.
6. Лихачева О. Н. Финансовое планирование на предприятии / Лихачева О. Н. – М. : Проспект, 2003. – 263 с.
7. Орлов О.О. Планування діяльності промислового підприємства. Підручник / Орлов О.О. – К. : Скарби, 2003. – 336 с.
8. Пивоваров К. В. Планирование на предприятии : учеб. пособие / Пивоваров К. В. – М. : Издат.-торговая корпорация «Дашков и К^о», 2004. – 232 с.
9. Планування діяльності підприємства : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / М. А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – 252 с.
10. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. ; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2005. – 384 с.
11. Полтораки В. А. Маркетингові дослідження : навч. посіб. / Полтораки В. А. – К. : Центр навч. л-ри, 2003. – 387 с.
12. Сергеев И. В. Оперативное финансовое планирование на предприятии / Сергеев И. В. – М. : Финансы и статистика, 2002. – 288 с.
13. Тарасюк Г.М. Бізнес-план: Розробка, обґрунтування та аналіз : навч. посіб. / Тарасюк Г.М. – К. : Каравела, 2006. – 280 с.

14. Тарасюк Г.М. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. 3-є вид. / Г.М. Тарасюк, Л.І. Шваб. – К. : Каравела, 2008. – 352 с.
15. Трифилова А. А. Управление инновационным развитием предприятия / Трифилова А. А. – М. : Финансы и статистика, 2003. – 176 с
16. Финч Б. Как написать бизнес-план / Финч Б. – СПб. : Издат. дом «Нева», 2004. – 192 с.
17. Царев В. В. Внутрифирменное планирование / Царев В. В. – СПб. : Питер, 2002. – 496 с.
18. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. / Швайка Л. А. – Л. : Новий світ-2000, 2003. – 268 с.

Додаткова література:

19. Алексеева М. М. Планирование деятельности фирмы / Алексеева М. М. – М. : Финансы и статистика, 2001. – 248 с.
20. Афонин И. В. Управление развитием предприятия: стратегический менеджмент, инновации, инвестиции, цены : учеб. пособие / Афонин И. В. – М. : Издат.-торговая корпорация «Дашков и К^о», 2002. – 380 с.
21. Бєлов М. А. Управління виробничою інфраструктурою : навч. посіб. / Бєлов М. А. – К. : КНЕУ, 1997. – 207 с.
22. Бизнес-план инвестиционного проекта : отечественный и зарубежный опыт. Современная практика и документация : учеб. пособие ; под ред. В. М. Попова. – М. : Финансы и статистика, 1997. – 418 с.
23. Васильков В. Г. Організація виробництва : навч. посіб / Васильков В. Г. – К. : КНЕУ, 2003. – 524 с.
24. Гаркавенко С. С. Маркетинг : підручник / Гаркавенко С. С. – К. : Лібра, 2002. – 712 с.
25. Гончаров В. Н. Оперативное управление производством / Гончаров В. Н., Колосов А. Н., Дибнис Г. И. – М. : Экономика, 1987. – 120 с.
26. Горемыкин В. А., Экономическая стратегия предприятия : учебник / Горемыкин В. А., Богомолов А. Ю. – М. : Информ.-издат. дом «Филинь», Рилант, 2001. – 506 с.

27. Звягинцев Ю. Е. Оперативное планирование и организация ритмичной работы на промышленных предприятиях / Звягинцев Ю. Е. – К. : Техника, 1990. – 135 с.
28. Животова И. Тактические приемы при выводе продукта с рынка / Животова И. // Новый маркетинг. – 2004. – № 1. – С. 22—29.
29. Ковелло Д. Бизнес-планы: полное справочное руководство / Д. Ковелло, Б. Хейзелгрэн. – М. : Лаборатория Базовых Знаний, 1999. – 344 с.
30. Наливайко А. П. Теорія стратегії підприємства. Сучасний стан та напрямки розвитку : Монографія / Наливайко А. П. – К. : КНЕУ, 2001. – 227 с.
31. Нелеп В.М. Планування на аграрному підприємстві / Нелеп В.М. – К. : КНЕУ, 2000. – 372 с.
32. Обеспечение материальными ресурсами и коммерческая деятельность предприятий : учеб. пособие ; под ред. Ф. П. Васюлина. – Мн. : Высш. шк., 1991. – 270 с.
33. Покропивний С.Ф. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування : навч. посібник / Покропивний С.Ф., Соболев С.М., Швиданенко Г. О. – К. : КНЕУ, 1998. – 208 с.
34. Тарасюк Г.М. Планування діяльності підприємства. Практикум : навчальний посібник / Тарасюк Г.М. – К. : Кондор, 2004. – 266 с.
35. Тарасюк Г.М. Планова діяльність як системний процес управління підприємством : монографія / Тарасюк Г.М. – Житомир : Житомирський державний технологічний університет, 2006. – 469 с.
36. Тянь Р.Б. Планування діяльності підприємства / Тянь Р.Б. К. : МАУП, 1998. – 156 с.
37. Хан Д. Планирование и контроль: концепция контроллинга / Хан Д. – М. : Финансы и статистика, 1997. – 800 с.
38. Хасси Д. Стратегия и планирование / Хасси Д. – СПб. : Питер, 2001. – 384 с.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Блок змістових модулів (розділ) №1. Планування виробництва і збуту продукції.....	6
Змістовий модуль 1. Сутність планування та особливості його здійснення на підприємстві.....	6
Змістовий модуль 2. Система планів підприємства.....	7
Змістовий модуль 3. Маркетингові дослідження, планування збуту і контролю продукції.....	9
Змістовий модуль 4. Виробництво продукції.....	10
Змістовий модуль 5. Оперативно-календарне планування і контроль.....	12
Задачі для самостійного розв'язку.....	14
Блок змістових модулів (розділ) №2. Планування ресурсного забезпечення.....	15
Змістовий модуль 6. Матеріально-технічне забезпечення виробництва.....	15
Змістовий модуль 7. Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю.....	17
Змістовий модуль 8. Персонал і оплата праці.....	19
Змістовий модуль 9. Виробнича інфраструктура.....	21
Задачі для самостійного розв'язку.....	22
Блок змістових модулів (розділ) №3. Планування фінансів і розвитку підприємства.....	24
Змістовий модуль 10. Витрати виробництва.....	24
Змістовий модуль 11. Фінансове планування і контроль на підприємстві.....	26
Змістовий модуль 12. Бізнес-планування.....	27
Змістовий модуль 13. Планування і контроль оновлення продукції.....	28
Змістовий модуль 14. Організаційно-технічний розвиток.....	30
Задачі для самостійного розв'язку.....	31
Перелік рекомендованої літератури.....	34

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Харківський національний автомобільно-дорожній
університет

До видавництва й у світ дозволяю
Проректор

І.П.Гладкий

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для самостійної роботи
з дисципліни „ Планування і контроль на підприємстві ”
для студентів напрямку навчання
0305 – «Економіка та підприємництво»

Всі цитати, цифровий, фактичний
матеріал і бібліографічні відомості
перевірені, написання сторінок
відповідає стандартам

Затверджено
методичною радою
університету
протокол ____ від _____

Укладачі:

Горова К.О.
Горовий Д.А.

Відповідальний за випуск:

Дмитрієв І.А.

Харків, ХНАДУ, 2012